

BROCHURE

De waarheid over de notionele intrestaftrek

Februari 2008

Woord vooraf

Men kan de stijgende inflatie en aantasting van de koopkracht van de werknemers en de uitkeringsgerechtigden niet meer negeren. Het ABVV voert dan ook een **campagne** voor het **herstel van de koopkracht en voor een eerlijker en een rechtvaardiger fiscaliteit**.

Bepaalde regeringspartijen trachten onze eisen te ontcrachten met het argument dat er voor sociale maatregelen geen geld meer is.

Voor fiscale cadeautjes aan de ondernemingen zijn er blijkbaar wel nog budgettaire marges en centen.

Zo leverden de verlaging van de sociale bijdragen en enkele andere fiscale voordelen (o.a. overuren, nacht- en ploegenarbeid) de Belgische bedrijven in 2007 een slordige 6,8 miljard euro op.

Parallel hiermee zitten ook de bedrijfswinsten zelf in de lift.

De rentabiliteit van de ondernemingen is duidelijk hersteld. Tussen 2005 en 2006 nam hun winst toe met 14 %; sinds 2001 met maar liefst 250 %!

De evolutie van de vennootschapsbelasting was echter verre van gelijklopend. Integendeel, de vennootschapsbelasting nam wel toe maar twee keer minder snel.

Dit verschil is zeker voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de notionele intrestaftrek.

Niemand kan vandaag nog ontkennen dat die notionele intrestaftrek, sinds de lancering ervan, de inkomsten uit de vennootschapsbelasting negatief heeft beïnvloed.

De kostprijs van die inmiddels fel gecontesteerde fiscale maatregel dreigt voor 2007 zelfs op te lopen tot 2,4 miljard euro in plaats van de oorspronkelijk geraamde 500 miljoen euro.

En dat zonder enige garantie op bijkomende banen of investeringen!

Het VBO verwijt ons teveel aan “sloganpolitiek” te doen en geen oog te hebben voor de feiten. De werkgeversorganisatie bepleit het integraal behoud van de maatregel, omdat “de notionele intresten, tegen alle verwachtingen in, hun doelstellingen hebben waargemaakt”.

Nogal logisch dat de ondernemingen zo reageren: de meeste hebben deze unieke fiscale buitenkans wellicht niet laten liggen.

Maar de realiteit is minder rooskleurig! Het ABVV vraagt dan ook een **ernstige evaluatie** van deze maatregel, zeker wat het effect ervan betreft op de tewerkstelling en op de investeringen van de ondernemingen.

Daarom doet het ABVV een beroep op zijn syndicale afgevaardigden. Om een evaluatie en eventuele herziening van de notionele intrestaftrek inhoudelijk te onderbouwen, is concreet cijfermateriaal van de bedrijven immers nodig. Onze delegees in de ondernemingsraden spelen hierbij een belangrijke rol! Hun medewerking is dan ook onontbeerlijk.

Anne DEMELENNE
Algemeen Secretaris

Rudy DE LEEUW
Voorzitter

Wat is de notionele intrestaftrek ?

“Notionele intrestaftrek”, een moeilijke term voor een eenvoudig principe. Vennootschappen kunnen een bepaald percentage van hun risicokapitaal van hun belastbare grondslag aftrekken .

Dit percentage (= de notionele intrest) wordt voor elk aanslagjaar bepaald, op grond van de gemiddelde rente, van de lineaire obligaties op 10 jaar, uitgegeven door de Belgische staat.

Dit jaar bedraagt dat percentage 4,307 % voor de grote bedrijven en 4,807% voor KMO's.

De berekeningsgrondslag van de aftrek voor risicokapitaal bestaat uit het bedrag van de eigen middelen (= maatschappelijk kapitaal plus reserves plus overgedragen winst plus kapitaalsubsidies + ...).

Hierop volgt een “correctie” door er ondermeer de financiële vaste activa, een deel van de buitenlandse vestigingen, ... van af te trekken.

De aftrek gebeurt op de belastbare winst, na aftrek van de DBI (definitief belaste inkomsten), maar vóór aftrek van vorige verliezen en van de investeringen.

Volgende elementen zijn voor geen enkele aftrek vatbaar:

- afzonderlijke bijdrage voor geheime commissielonen
- winsten uit abnormale of vrijwillige voordelen
- winsten uit het niet naleven van de vrijstellingsvoorwaarden van de investeringsreserve.

Bij onvoldoende winst kan de notionele intrest gedurende 7 jaar overgedragen worden.

Alle vennootschappen met “normaal statuut” kunnen van de maatregel genieten.

Coördinatiecentra, BEVEK's en BEVAK's komen niet in aanmerking.

Tussen haakjes, het is opvallend hoe gretig de financiële sector (banken en verzekeringen) erop heeft ingespeeld.

De maatregel is aan geen enkele investering- of tewerkstellingsvoorwaarde onderworpen.

Met de invoering van de notionele intrestaftrek wilde de regering:

- de **eigen middelen van de ondernemingen versterken**, door de fiscale discriminatie tussen financiering met leningen en die met eigen middelen te verzachten. In tegenstelling tot de vergoeding van geleend kapitaal is deze van risicokapitaal immers fiscaal niet aftrekbaar
- **ons land fiscaal aantrekkelijker maken voor buitenlandse investeerders**, door de effectieve aanslagvoet in België te verlagen
- het **probleem van de coördinatiecentra van de multinationals oplossen**. Het voordeel ervan werd door de EU immers als discriminerend bestempeld en moest afgebouwd worden. In de plaats kwam een gelijksoortige maatregel, nu weliswaar uitgebreid tot alle ondernemingen.
- **5.000 nieuwe jobs creëren**.

Realiteit en budgettaire weerslag

Mooie bedoelingen, andere realiteit

De oorspronkelijke bedoelingen van de nieuwe fiscale maatregel waren op zich misschien veelbelovend, de realiteit leverde iets minder fraais op:

- de regeling komt in werkelijkheid neer op een **verlaging van de vennootschapsbelasting**
- ondanks het feit dat de eigen middelen van de Belgische vennootschappen aanzienlijk toenamen (+ 48,7 miljard euro in 2006, tegen 5 miljard in 2005) gebruikten die de maatregel in de eerste plaats toch voor een fiscale “optimalisering”, m.a.w. om **minder belastingen te betalen**. De regeling werd door minister Reynders voorgesteld als een verlaging van de vennootschapsbelasting van 33% naar 25%.
- zelfs sectoren die vroeger geen (door de EU nu verboden) coördinatiecentra konden oprichten, krijgen nu wel toegang tot de maatregel, zoals de banken en verzekeringen.
Ook ondernemingen met superwinsten, die geen overheidssteun behoeven, **genieten ervan**. Zo kreeg Electrabel, met een winst van 2,3 miljard euro, een extra fiscale korting van zomaar eventjes 30 miljoen € !
- de **impact** van de maatregel **op de tewerkstelling** is nog niet gekend, maar is **allesbehalve zeker**.

Kostprijs loopt uit de hand: een gat in de begroting

Bij de lancering van de maatregel (in 2006) werd de budgettaire kostprijs ervan op een **500 miljoen euro** geraamd.

Bepaalde criteria (o.m. stijgende rentevoeten) schatte men echter niet correct in.

Over de exacte kostprijs van de maatregel is nog geen enkel officieel cijfer gekend. Dat is logisch want de regeling trad immers pas in werking voor het aanslagjaar 2007.

Bepaalde bronnen maken al wel gewag van een bedrag van 1,9 miljard!

Hoe dan ook, enkele maanden geleden werd al duidelijk dat de inkomsten van de vennootschapsbelasting zowat 900 miljoen euro lager uitvallen dan begroot. Dit verschil is voor een aanzienlijk deel toe te schrijven aan de notionele intrestaftrek.

Een en ander leidt dus onvermijdelijk tot een **geleidelijke erosie van de vennootschapsbelasting**, daar waar de bedrijfswinsten in stijgende lijn gaan. In deze optiek zou **de totale kostprijs van de notionele intrestaftrek maar liefst 2,4 miljard euro bedragen, een veelvoud van de eerst geraamde budgettaire kost van ongeveer 500 miljoen euro.**

Het principe misbruikt

Belastingontwijking en dubieuze constructies

Nogal wat vennootschappen zetten dubieuze constructies op, enkel en alleen met de bedoeling belastingen te ontwijken.

Zo wordt soms binnen eenzelfde ondernemingsgroep een nieuwe vennootschap opgericht, een “papieren constructie” zonder enige economische bestaansreden, uit louter lucratieve fiscale overwegingen.

Voorbeelden van dergelijke constructies:

“Double dip”

Een inmiddels beruchte constructie, waarbij vennootschap A een andere juridische entiteit (vennootschap B) opricht (of gebruikt) die deel uitmaakt van de groep maar die in feite enkel als een financiële tussenschakel fungeert. Vennootschap B wordt dan gebruikt om bij een bank een lening aan te gaan die wordt gebruikt om het maatschappelijk kapitaal van vennootschap A te verhogen.

Door zo’n constructie kan de groep dan de intresten van die lening (in hoofde van vennootschap B) én de notionele intresten voortvloeiende uit de verhoging van het maatschappelijk kapitaal (in hoofde van vennootschap A) van de verschuldigde belasting aftrekken.

Holdings

In een groep waarvan één vennootschap (de holding) belangrijke participaties in de andere vennootschappen bezit, is het mogelijk het risicokapitaal van de holding te verhogen, door participaties te verkopen aan een andere vennootschap van de groep met minder belastbare winst of eigen middelen. Op die manier kan de verkopende vennootschap haar eigen middelen doen toenemen zonder belasting te betalen (meerwaarden op aandelen zijn immers niet belastbaar!) en kan ze meteen ook haar aftrek voor risicokapitaal verhogen.

Evaluatie en herziening maatregel nodig

Een evaluatie en een herziening (of bijsturing) van de notionele intrestaftrek dringt zich dan ook op, om:

- **concrete misbruiken** te kunnen vaststellen en zo de **achterpoortjes** voor het **oneigenlijke gebruik** van de maatregel te kunnen **sluiten**. Vooral de “creatieve” wijze waarop de financiële sector en andere grote concerns hem toepassen moet duidelijk geanalyseerd worden
- de **toekomstige kostprijs** van de regeling te kunnen becijferen.

De evaluatie en de herziening of bijsturing van de maatregel moeten het mogelijk maken de kostprijs ervan tot het oorspronkelijk geraamde bedrag (ca. 500 miljoen euro) te beperken.

De gerecupereerde middelen worden best gebruikt voor het **verhogen van de koopkracht** en voor het verlagen van de belastingdruk op de loontrekkenden, o.m. door de **invoering** van een **sociaal belastingkrediet**.

Belangrijke taak voor onze delegees

Om de actie van het ABVV over de notionele intrestaftrek inhoudelijk mee te onderbouwen is zoveel mogelijk informatie “van op het terrein” essentieel.

Daarbij spelen onze delegees in de Ondernemingsraden een belangrijke rol. Zij kunnen over twee belangrijke aspecten van de maatregel informatie inwinnen:

- het bedrag van de notionele intrest en van eventuele andere fiscale cadeaus aan de werkgever
- de weerslag van deze fiscale voordelen op bijkomende tewerkstelling en investeringen in de onderneming.

Wat kan je doen als delegee?

- **De informatie opzoeken in de jaarrekening van je bedrijf** (het gaat om de aanslagjaren 2007 en 2008, dus om de inkomsten van 2006 en 2007).
- **Het thema agenderen bij de bespreking van de jaarrekening** in de Ondernemingsraad.
- **De problematiek op deze bijeenkomst voorleggen aan de bedrijfsrevisor.**
- Eventueel de **vragen schriftelijk stellen aan de directie.**

Welke vragen stellen?

- Bijlage 15 van de jaarrekening voorziet het toelichten van de *“belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst voor belastingen, zoals die blijkt uit de jaarrekening en de geraamde belastbare winst, met bijzondere vermelding van die welke voortvloeien uit het tijdsverschil tussen de vaststelling van de boekwinst en de fiscale winst (in de mate waarin het resultaat van het boekjaar op belangrijke wijze werd beïnvloed op het stuk van de belastingen)”*.

Je vraagt die informatie (voor 2006 en 2007) aan de Ondernemingsraad te bezorgen. Vraag daarbij zeker:

- **de aard** van het eventuele **verschil**
 - in welke mate het verschil **te wijten is aan het gebruik van de notionele intrest**
 - het **bedrag** waarvan het bedrijf dankzij de maatregel kon genieten
 - op welke manier(en) de onderneming dit fiscaal voordeel wil aanwenden (bijvoorbeeld scheppen van nieuwe arbeidsplaatsen of bijkomende productiviteitsbevorderende investeringen).
- De sociale wetgeving voorziet, in bepaalde omstandigheden, verminderingen van de patronale bijdragen.

De fiscale regelgeving kent ook belastingvermindering aan de werkgevers toe (vrijstelling van betaling van de bedrijfsvoorheffing), meer bepaald voor overuren en nacht- en ploegenarbeid.

Hierover kan je aan **de directie volgende gegevens vragen:**

- het bedrag van de verkregen bijdrageverminderingen in 2006 en 2007, evenals dat van alle andere fiscale verminderingen (vrijstelling van betaling van de bedrijfsvoorheffing...)
- de uitsplitsing - volgens de aard van de verminderingen - van de verkregen bedragen.